

Çocukların Yetiştirilmesinde Ailenin Önemi

– KARAM-41 · 16 Aralık 2017

Çocuklar iyi ve fena huyları, anne babalarından alırlar. Türk Atasözü

Çocukların nasihatten çok, iyi örneğe ihtiyaçları vardır. (Joseph Joubert)

"Çocuğunuzu anlayabilmeniz için, onu kendine özgü gelişim biçimi içinde, bir bütün olarak görebilmeniz gerekir. Ana-babalık sanatı üzerine kurulan eğitsel felsefeyi iyice sindirin içinize. Çocuk yetiştirmek, güç ve karmaşık bir iştir. Ne var ki dünyanın mutluluk getiren, insana huzur veren en tatlı uğraşlardan da biridir. Bir ananın dünyaya sunacağı en önemli armağan, mutlu ve güvenli bir insan olarak yetiştirilmiş çocuklardır." (Dr. Fitzhugh Dodson)

Anne, baba, çocuklar ve bazen de yakın akrabaların sıkı bir hayat birliği oluşturacak şekilde toplanıp birleştiği, biyolojik, psikolojik, hukuki, ahlaki, ekonomik, kültürel ve dinî bağlarla dayalı en küçük sosyal birime aile denir(Günay, 1996, s.169).

Aile; içinde insan türünün üretildiği, toplumsallaşma sürecinin ilk ve en etkili biçimde yer aldığı, ana-babalar ile çocuklar arasında birincil ilişkilerin kurulduğu, ekonomik etkinliklerin yer aldığı bir toplumsal kurumdur(MEGEP,2006, S.19).

Toplumun temeli ailedir. Aileyi oluşturan bireylerin iyi olması toplumu, toplumun iyi olması da bireyi etkilemektedir. Anne ve babalara çocukları eğitme ve yönlendirme sorumluluğu düşmektedir. Çocuğun eğitiminde en önemli kurum ailedir(Aydın, 2003 s.157).

Mutluluğun kaynağı para ve teknoloji değildir. Mutluğun kaynağı huzurlu bir ailedir. Bizim kültürümüzde merhamet, şefkat ve hoşgörü vardır. Yapılan araştırmalarda toplumumuzda mutluluk oranı hala fazladır(Doğan, 2003).

Aile çocuğun topluma uyum sağlama aşamasındaki ilk basamaktır. Aile bireyleri ve çocuğun birbirleriyle olan etkileşimleri, çocuğun aile ve toplum içindeki yerini belirlemede önemli rol oynamaktadır(Ural, 2006, s.25).

Aile, çocuğun kişiliğinin biçimlenmesinde en önemli çevresel etkidir. Kişilik, çocuğun kendisine, çevresindeki insanlara ve dünyaya karşı tavırlarını belirleyen özelliklerin tümüdür, insanı diğer insanlardan ayıran duyuş, tutum ve davranış örüntülerini içeren ruhsal özellikleridir. Aile, çocuğu gözleyerek öğrenme için gerekli olan modelleri sağlar, bilgi ve beceriler aktarır ve deneyimler kazandırır (Kapusuzoğlu, 2006, s.220).

Aile; çocuğun gelişimini, toplumsal uyumunu ve başarısını etkileyen en önemli etkenlerden biridir. Çocuğun yaşamasında ve gelişiminde anne-baba kadar önemli olan başka bir etken söz konusu değildir.

Aile ortamındaki yakın, sıcak ve duyarlı ilişkiler aile bireyleri arasında güvenli bir bağ oluşmasını sağlar. Duyarlı ve ilgili ailede, çocuğun duygusal işaretleri doğru bir şekilde alınır; çocuğun istekleri ve bakış

açısı önemsendir; çocuğun gereksinimleri uygun bir biçimde ve zamanında karşılanır.

Ailede şiddet, çatışma, geçimsizlik gibi kronik problemlerin yaşanması veya süregelen hastalıklar olması ise çocuk üzerinde yıkıcı etkiler yapar(MEB,OÖE P, 2013, s.12,13).

Anne-babalar çocuklarını yetiştirmek için ciddi zaman, emek ve enerji harcarlar. Duyarlı ve ilgili ailede, çocuğun duygusal işaretleri doğru bir şekilde alınır; çocuğun istekleri ve bakış açısı önemsendir; çocuğun gereksinimleri uygun bir biçimde ve zamanında karşılanır.

Çocuğun toplumsal ilişkilerde kendini güvende hissetmesi, gerekli becerileri kazanabilmesi aile üyeleri ile güvene dayalı sağlıklı ilişki kurabilmesinin bir sonucudur. Olumlu aile ilişkileri çocuğun olumlu toplumsal beklentiler geliştirmesini sağlar.

Böylece çocuk, diğer çocuklarla etkileşime daha rahat bir şekilde girer ve başka insanlarla girdiği etkileşimlerin olumlu ve ödüllendirici olması beklentisini taşır.

Çocuğun bedensel, ruhsal ve sosyal gelişimi sevgi dolu sıcak bir ortamda yetişmesine bağlıdır. Böyle bir ortamı sağlayacak ilk ve temel topluluk şüphesiz ailedir. Herkes, ailesinin bedensel özellikleri gibi, düşüncelerini, inançlarını, tutumlarını da taşır. Çünkü bütün bunları çoğu zaman bilinçsizce, ailenin hayatından, uygulamalarından alır(Bayraktar, 1995).

Sosyal uyum üzerine yapılan çalışmalar, ailenin çocuk üzerindeki ilk etkilerinin son derece önemli olduğunu göstermiştir. Anne-babanın ve ailenin diğer bireylerinin çocukla olan etkileşimi, çocuğun aile içindeki yerini belirlemektedir. Çocuğa yöneltilen davranış ve ona karşı takınılan tavır, ilk yaşantıların örülmesinde büyük önem taşımaktadır (Howard, 1991).

Uyumlu ilişkiler içinde, güvenli bir aile ortamında sevgi ve anlayışla büyüyen çocuk olgunlaşır, kişilik kazanır, kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenir. Sevildikçe güven duygusu pekişir, desteklendikçe öz saygısı artar. Anlayış gördükçe hoşgörülü olmayı, sorumluluk aldıkça bağımsız davranmayı öğrenir(Şemin, 1973).

Sevgiyle kalın...